

(א) [ע"י מוס' יומא טו. כס"ה אלא] (ב) עשיון. יעצ"ן, (ג) [לשיל פה], (ד) [לשיל פה], (ה) [ש"נ, ט] ס"א ל"ג, (ו) ס"א ל"ג, (ז) [ע"ז], (ח) [ע"ז] כפרש"י דהתס ד"ה ה"ז צ"ל, (ט) ס"א ל"ג אש מכללה, (י) מוס' ד"ה רב אש.

תורה אור השלם

1. לא שאירד מפנו עד בקר ועצם לא ישרד בו ככל חקת הפסח יעשו אותו. במדבר ט יב
2. מחדש השני במצוה עשו יום בין הערבים יעשו אותו על מצות ומרורים יאכלוהו:
3. במדבר ט יא ג'בית אהרן יאכל לא תוציא מן הבית מן הפסח חוצה ועצם לא תשברו בו. שמות יב מו

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מנה וכו' דכונה ממתיקן הסיד ואח"כ י"ל ד"ה צלי דאחריו ועצם לא דמצות ומרורי' הסיד:

מוסף רש"י

אחד עצם שיש בו מוח, ולא תאכלו את הבשר וידעה את לא מעשה דשמיטה (לעיל פה).

מוסף תוספות

א. ולא בשאר קרבנות. מוס' שאמך.

רבינו הגאון

בתנ"י מה בין הראשון לשני הראשון אסור בכל יראה ובל ימצא והשני חמץ ומצה עמו בבית. ת"ר ככל חקת הפסח יעשו אותו במצוה שבגופו כגון צלייתו. מצוה שעל גופו ואינה בגופו עצמו מנין. ת"ל על מצות ומרורים יאכלוהו. יכול אפי' יאכלוהו בפסח ואינה בגופו ולא על גופו של פסח כגון השבת שאור, ת"ל ועצם לא תשברו בו מה שברית עצם כו'. ואקשינן אמאי צריך קרא למעוטי (מצוה) [מצוה] שלא על גופו כגון השבת שאור, הוא כתוב ככל חקת הפסח יעשו אותו, ואקשינן במצוה שבגופו הכתוב אף מצוה בגופו עצמו נהגת בו. ושנינו הכי קאמר השתא דאתא על מצות ומרורים יאכלוהו ורבי אפי' מצוה שעל גופו, אלמא האי דפשטא ככל חקת הפסח במצוה שבגופו לאו דוקא הוא, והואיל ואקשינן קרא אימא אפי' מצוה שלא על גופו תהא נהגת בו, קמ"ל ועצם לא תשברו בו מצוה שעל גופו אין מצוה שלא על גופו כגון השבת שאור וחמץ וכיוצא בהן לא. ואיבן בן יהודה האי ועצם לא תשברו בו מביעי ליה, שאין שורבין בו כל עצם בין יש בו מוח בין אין בו מוח. ות"ק סבר לה כו' דאמר מבעוד יום אין בו מוח ושבת עצם, הלכך כיון דאיפשר ליה למתבריה מבעוד יום ולאפוקיה למוחיה ולמיכליה בליא, לא אתי עשה דאיפשר

מי שהיה פרק תשיעי פסחים

צה.

**עין משפט
נר מצוה**

יג א מ"י פ"י מלכות
יד ב מ"י פ"י מלכות
ק"פ הלכה ב:
מו ג ד מ"י פ"י מהל'
ק"פ הלכה טו:

בתנ"י מזה והמזן יש לו צבית. בגמ' יליף לה לטעמא דכולה מתימין: (א) **גב' כלל חוקה הפסח וגו'.** צפסא שני כתיב: **אוסו.** משמע גופו: **מצוה שבגופו הכתוב מדבר.** לא ריבה את השני לדון לא ראשון אלא מצוה שבגופו כגון אכל לא למנות שאין בגופו כגון השבת שאור: **מצוה שעל גופו מנין.** כגון מנה ומרור שהן דברים אחרים וצ"ל חוצה לו: **יכול אף מצוה שלא על גופו.** כגון השבת שאור ולקמיה פריך מנה תימי האחרת אותו משמע מצוה שבגופו: **מה שצ"ל וצ"ל מיוחדים.** לקמן יליף לה דפרט וכלל דפרטי כתיבי צרישא והדר כלל על מצוה ומרורים אכלוהו וכן לא ישרדו ממנו עד צקר ועצם לא ישרדו צו פרטי ככל חוקת הפסח יעשו אותו ככל ולקמיה מפרש לה: **איסי בן יהודה אומר.** אכור כריך לא ישרדו לכך אלא ללימוד אשור דלקמן דלמחר מנה שבגופו משמע: **האמרם אותו מצוה שבגופו גרסי':** ה"ק השפא. דכתיב מצוה ומרורים ואחריו מצוה שאינה גופו אלמא אותו לאו דוקא: והוא **ליה פרט וכלל.** דפרטי כתיבי צרישא: **ואימא נעשה כלל מוסף על הפרט.** ואחריו כל מילי אפילו השבת שאור שאינה על גופו: **קמ"ל.** ועצם לא ישרדו דלא תדרוש כלל מוסף על הפרט לרבויה כל מילי אפי' השבת שאור דאם כן כל הני פרטי למה לי אלא להכי כתיבנהו לכולהו למדרש תוספתא דכלל אכל חד וחד ומרבי דומיא דפרטי ותו לא וכולהו פרטי הוו דגופו ודעל גופו והיינו דקאמר תנא דפרטי ועצם לא ישרדו ממש מצוה שלא על גופו כגון לא תשחט על חמץ כדלקמן^א ולקמן בצרייתא מפרשי מאי מרבי כלל דכל חד וחד ומאי ממשע פרטא: **מאי עביד ליה דהא נפקא ליה דהא לדידיה אותו דוקא וממעט שלא על גופו וממילא מתרבה עשה על דהא מצוה שבגופו היא, ותמיהא לי אמאי לא צעי נמי לא ישרדו לאיסי מאי עביד ליה דהא מצוה שבגופו היא: **מיצעי ליה אחד עלם כו'.** דהכי דרשין צבי"ד לולין (לעיל דף פה.) כשהוא אומר ועצם לא ישרדו צפסא שני שאין ת"ל הו"א ע"ש כו': **ורצנן.** דלמרי אותו לאו דוקא למאי אכתב: **שאין שוחטין.** פסח שני על היסוד שנדחה לו להכי כתב יעשו לשון רבים דכמה דאפשר לאהדורי**

בתנ"י מה בין פסח הראשון לשני הראשון אסור בכל יראה ובל ימצא והשני חמץ ומצה עמו בבית הראשון טעון הלל באכילתו והשני אינו טעון הלל באכילתו זה וזה טעון הלל בעשייתו ונאכלין צלי על מצוה ומרורים ודוחין את השבת: **גב' ת"ר** יככל חוקת הפסח יעשו אותו במצוה שבגופו הכתוב מדבר מצוה שעל גופו מנין ת"ל על מצוה ומרורים יאכלוהו יכול אפילו מצוה שלא על גופו ת"ל ועצם לא ישרדו בו מה שבירת העצם מיוחד מצוה שבגופו אף כל מצוה שבגופו איסי בן יהודה אומר יעשו אותו במצוה שבגופו הכתוב מדבר אמר מר יכול אף מצוה שלא על גופו היא אמרת במצוה שבגופו הכתוב מדבר ה"ק השתא דאמרת על מצוה ומרורים יאכלוהו אלמא יעשו אותו לאו דוקא הוא אימא הוה ליה כפרט וכלל ונעשה כלל מוסף על הפרט ואפילו כל מילי נמי קמ"ל איסי בן יהודה האי עצם מאי עביד ליה מביעי ליה ל"א אחד עצם שיש בו מוח ואחד עצם שאין בו מוח ורבנן האי יעשו אותו מאי עבדי ליה מביעי ליה^ב שאין לאהדורי מהדרין ת"ר ככל חוקת הפסח יעשו אותו יכול כשם שהראשון אסור בכל יראה ובל ימצא כך שני אסור בכל יראה ובל ימצא ת"ל על מצוה ומרורים יאכלוהו ואין לי אלא מצוה עשה מצוה ל"ת מנין ת"ל ולא ישרדו ממנו עד צקר ואין לי אלא מצוה ל"ת שניתק לעשה ימצוה ל"ת גמור מנין ת"ל ועצם לא ישרדו בו מה הפרט מפורש מ"ע ול"ת שניתק לעשה ול"ת גמור אף כל מ"ע ול"ת שניתק לעשה ול"ת גמור בכלליה דמצוה ומרורים מאי קא מרבי צלי אש בפרטיה מאי ממועט ליה השבתת שאור איפוך אנא מצוה דגופיה עדיף בכלליה דלא ישרדו ממנו עד צקר מאי קא מרבה ליה לא תוציא ממנו^ג (דדמי ליה דהאי מיפסל בנותר והאי מיפסל ביוצא) בפרטיה מאי קא ממועט ליה לא יראה ולא ימצא^ד (דדמי ליה דהאי אינו לוקה דהוה לאו שניתק לעשה והאי אינו לוקה דהוה ליה לאו שניתק לעשה) איפוך אנא מצוה דגופיה עדיף בכלליה דעצם לא ישרדו בו מאי

מזה בין ראשון לשני. צפסא (פרק ח) קמני נמי הראשון נשחט בג' כיתות ואין השני נשחט בג' כיתות והכא תנא ושייר דשייר נמי ציקור ד' ימים דלימיה צני כדלמחר בגמ' (דף לו.) ובתוספתא דלא קמני ציקור דלא קחשיב אלא הך שנהגין צפסא לצדו^ה וציקור נוהג נמי בתמיד: **ואיסי בן יהודה עצם לא ישרדו בו מאי עביד ליה.** תימה לאיסי לא ישרדו ממנו עד צקר מאי עביד ליה דהא לדידי לא כריך למעוטי כל יראה דמאזות מפיך מצוה שלא על גופו: **מביעי ליה שאין שוחטין את הפסח על היסוד.** קשה לרצנ"א דמיפוך ליה מכלל חקת הפסח וראשון נפקא לן צפרק האשה (לעיל דף קס.) דלון שוחטין אותו על היסוד מלא מוכל לצווח את הפסח בלחוד וי"ל דלית ליה הויא דרשה וצפסא ראשון נפקא ליה משום דלא גרע מפסח שני: **בבב"א** דמצוה ומרורים מאי קמריב צלי אש. משמע מצוה ומרורים דקאי כלל עליה מרבינן ללי אש ומימה כיון דפרט וכלל הוה צלל מצוה ומרורים מרבינן ללי אש וכל מילי אפילו השבתת שאור ומפרטי ממועט מכל חד וחד חדא מילתא כדלמחר צריש מרובה (צ"ק דף קס.) דמסיק על כל דבר פשע כלל ריבויא וכל הני פרטי למה לי חד למעוטי עבדים ומרורים יענין ללי אש ט' ומכלל ומצוה ומרורים לא אתא אלא למעוטי השבתת שאור ולא נקט האי לישנא בצלליה דמצוה ומרורים מאי קמריב ללי אש אלא משום דבעי למיפוך ואיפוך אנא: **ל"א תוציא מן הבית.** פ"י צקונט' דלאו הנימק לעשה הוא דכתיב צבית אחד יאכלו צבית אחד אלא צבית אחד יאכל בעמוד והחזר קאי ליה ל"א תוציא וקשה לריי היכי חשבינן אש לאו הנימק לעשה והא לאו שקדמו עשה הוא ולא חשיב לאו הנימק לעשה כדלמרינן צפרק צמרא דמכות (דף טו.): **בפרטיה קא ממועט בל יראה.** כגון שפירש ר"י צכל עשה (לעיל טט:) דלא יראה הוה ניתק לעשה: פסח

רבינו הגאון (המשך) לקומיה כי האי גונא, ודחי לא תעשה. הלכך לא אתא ועצם לא תשברו בו אלא למעוטי מצוה שלא על גופו. ותיפוך ליהן האי סברא מיעוטי איתו, הוהו בא ללמד דוקא רבי, מכאן שאין שוחטין את הפסח על היסוד מבעי ליה, דוקא יעשו רבים אבל יודי לא, אותו יבול כשם שהראשון כו'. פ"י מצוה דפסח שני שכתבו בין הערבים יעשו אותו זהו כלל, פרט על מצוה ומרורים יאכלוהו, ועוד כתיב לא ישרדו ממנו עד צקר, וכתיב עוד ועצם לא ישרדו בו, חזר וכלל כלל חקת הפסח יעשו אותו, נמצא כלל (כו') [ג] פרטים וכלל, ואנו דורשים בכל אחד ואחד כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כיון הפרט. הלכך בין הערבים יעשו אותו הפסח יעשו אותו חזר וכלל. וכתיב באין לדון כיון הפרט, מה הפרט מפורש על מצוה יאכלוהו הויא עשה גרידתא, אף אני ארבה דחייב לאכלו צללי הוהו עשה גרידתא, וממעט השבתת שאור אינו על גופו. ומכלליה לא ישרדו דהוה לאו שניתק לעשה, שאמר הונתו ממנו עד צקר באש נפסל בנותר והוה נפסל ביוצא, וממעט לא יראה לך שאור דדמי ליה, דהא לאו שאין בו מעשה אין לוקה עליו וזה לאו שאין בו מעשה, ואע"ג דדמי ליה ממועט ליה דהאי לא יראה לך שאור לית ליה בגופיה דפסח מכלליה דעצם לא תשברו בו, דהוה לצאו שחייבין בו מלקות, ריבה אל האכלו ממנו נא דהוה לאו שחייבין מלקות, עליו מלקות, ליתיה כיון הפרט דהא ליתיה בחוביה בגופיה דפסח. ובהני כוליהו כללי ופרטי דרשינן אמרינן ואפוך אנא. ופרקינן מסתברא הני מצוה דבגופיה והני ליתנהו בגופיה כדפרשינן להו חד חדא וחדא, לישנא אחרינת ת"ר ככל חקת הפסח יעשו אותו, יכול כשם שהראשון כו' אמרי בכלליה דכתיב ככל חקת הפסח מאי מרבה מצוה שבגופו היא צליתו באש, בפרטו ממועט השבתת שאור, בכלליה דלא ישרדו ממנו קא מרבי לא תוציא מן הבית מן הבשר חוצה דדמי ליה, דהאי מיפסל בנותר והאי לאו לקי דהוה ליה לאו שניתק לעשה, לא יראה ולא ימצא דדמי ליה, דלא ישרדו ממנו עד צקר ועצם לא תשברו בו

מפסל ביוצא, בפרטיה ממועט לא יראה ולא ימצא דדמי ליה, דלא ישרדו ממנו עד צקר ועצם לא תשברו בו שניתק לעשה, לא יראה ולא ימצא נמי לא לקי דהוה ליה לאו שאין בו מעשה. בכלליה ועצם לא תשברו בו

אחר טמא חצירו להמנותו עמו מהדרין כגון לטמא אחד צפרק ואידי דכתיב יעשו כתיב אותו דאע"ג דכתיב צרישא יעשו אותו אי לא כתיב זימנא אחריתי הוה אמנא אורחיה דקרא הוא: **ט"ל על מצוה ומרורים וגו'.** והדר כתיב כללל עליה לרבויה דומיא דדייה וכל מילי לא אמרינן דנירבי דא"כ כל הני פרטי למה לי ופרטא ממועט דכמותיה דמפרש לקמן דכללל דכל חוקת הפסח מהדרין אכלוהו פרטא לרבויה צכל פרטא דומיא דדייה ולמעוטי מפרט' נמי דומיא דדייה ומחד בפרטיה ממועטין כל יראה ובל ימצא לקמן וצרייתא רמוי מרמוז ואולא כללי מאי מרבו ופרטי מאי ממועט ודכמותיה מרבו וממעטין: ואין לי. שיהא כלל מוסף אלא על הפרט של עשה מצוה ומרורים דכמותיה ללי אש שהוה מ"ע ופרט נמי ממועט דכמותיה השבתת שאור: **ל"ס מנין.** שירצה הכלל וכן הפרט ימעט ל"ת ת"ל לא ישרדו ממנו עד צקר וכתיב כללל לאהדורי עליה לרבויה דכמותיה לאו הנימק לעשה ולמעט בפרטיה לא יראה ולא ימצא דלאו שניתק לעשה יניהו דמפרש צמסא: **ואין לי אלא כו' ל"ס גמורה מנין.** שירצה [הכלל] וימעט פרט ת"ל לא ישרדו וכתב כללל לאהדורי עליה לרבויה דכמותיה צכללל ולמעוטי דכמותיה צפרטא כדלקמן: **בפרטיה מאי קא ממועט.** דכל פרטא ממועט דכמותיה דהכי משמע האי ולא מידי אחריתא השבתת שאור דהוה נמי כמות עשה: **ל"ת דמותיה לאו הנימק לעשה הוא דכתיב גבי ראשון [שמות יז] והנותר ממנו וגו':** לא תוציא לאו הנימק לעשה הוא דכתיב [שם] צבית אחד יאכל לאו תוציא וזהו הנותר ממנו וגו': **לא תוציא.** הוציא ולית ליה להאי תנא הא דתני צבי"ד לולין (לעיל פה.) האוכלו הרי זה צל"ת דבזשר צבדה טרפה (שמות כג) אלא מותר להחזירו ולאכול: **ולא יראה.** ואם נראה שציתוהו לעולם הוא צעמוד והשבת כל ימות המועד: **צנלליה דעצם לא ישרדו צו.** דמרבי לא תעשה גמור: **מאי**

מפסל ביוצא, בפרטיה ממועט לא יראה ולא ימצא דדמי ליה, דלא ישרדו ממנו עד צקר ועצם לא תשברו בו שניתק לעשה, לא יראה ולא ימצא נמי לא לקי דהוה ליה לאו שאין בו מעשה. בכלליה ועצם לא תשברו בו

טז א מי פיי מהל ק"פ
הלכה טו:
יז ב מיי פיי מהל ביאת
מקדש הלכה יב פ"ז
מהל ק"פ הל' ח:
יח ג מיי פיי מהל ביאת
מקדש הל' יג:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ג' ל'
דליתרי ממק כל הסוכה:
(ב) שם ד"ה ונכנסו וכו'
לרבי פסח ואפילו הכי:

מוסף תוספות

א. מוס' וזכ"ס ז' ד"ה
ופתח מכו. דעולת ראייה
יש לה תשלומין כל ז' ימים
הבאת קרבנו טעון לינה
ולא יותר.

רבינו הגאון

מרבא אל האכלו ממנו נא
דרמי ליה. בפרטיה קא
ממעט לא תשחט על חמין.
ובכלהו אמרין אפרך
ושנין מצוה גרופיה
ערוף. היראשון טעון הלל
באמילתו. דכתיב השיר
יהיה לכם כליל התקדש
חג. כלומר אין טעון הלל
אלא בלילי חג, ופסח
שני אינו נאכל בלילה
מקודש לחג. זה היה טעון
הלל (באמילתו) (בששיתין)
ונאכלין הפסח הראשון
והשני על צדוה ומוריים.

ורדחין את השבת. דייקנין
מיה שבת אין אבל טומאה
אין השיר דוחה. מתני' ולא
כו' יהודה. דתניא דוחה
שבת ואינו דוחה טומאה,
מפני טומאה דחיתו מן
הראשון יחזור בשני יעשה
בטומאה. ר' יהודה אומר
אין דוחה את הטומאה,
מאי טעמא. התורה חזרה
עליו לעשותו בטוהרה לא
זכה יעשו בטומאה. ח"ו
פסח ראשון ושני דוחין
את השבת ואת הטומאה
וטעונין לינה. ואמרין
בשלמא פסח שני דוחה
את הטומאה כו' יהודה,
אלא טעון לינה כמאן,
כו' יהודה, והתניא ר'
יהודה אומר מנין לפסח
שני שאין טעון לינה כו'.
ושנין תרי תנאים ואליבא
דרבי יהודה, חזי תנא
הני משמיה טעון לינה
ודח תנא תני משמיה אין
טעון לינה.

מתני' הפסח שבא
בטומאה לא יאכלו זבין
וזבות נרות ויולדות
ואם אכלו פטורין וכו'.
אוקימנא לר' יהושע דתנא
פסח הבא בטומאה שאכלו
ממנו זבין וזבות נרות
ויולדות, יכול יהו חייבין,
תיל כל טהור אשר יאכל
בשר, והנפש אשר תאכל
בשר, נאכלין לטוהרין
חייבין עליו משום טומאה
וכו'. בעי רב יוסף דחקו
טמאי מתים ונכנסו לטובל
בפסח הבא בטומאה
מהו, מדאשתיי טומאת
עורה אשתיי נמי טומאת
היכל כו'. ופשיט רבא
בלישנא קמא דלא אשתיי
ובלישנא בתרא משמע
דאשתיי. בעי רב יוסף
דחקו טמאי מתים ונכנסו
באימורי פסח והן חלבי
פסח (הבא) בטומאה מהו.

פסח שני אין טעון לינה. תימה לרשב"א אמאי אינטריך הא
לא מרבינן מכלל חקת הפסח מלוא שאינה על גופו:
טעון לינה. פיי יום א' וילך יום שני וקשה דבלולב וערבה (סוכה
דף מה). משמע דטעון לינה כל ז' דקאמר כשם שזעמת

ימי החג טעונין קרבן שיר וזכרה
ולינה מאי זכרה לאו זמן לא זכרה
המוזן ותפלה ה"נ מסתברא דאי
ס"ד זמן זמן כל ז' מי איכא משמע
דקרבן ולינה ניחא ליה שיהיו כל
שבעה י"ל דהוה מצי למימר ולטעמיך
לינה כל ז' מי איכא וכמו שמסיק
אזנן דאי לא זכרין יומא קמא זמן
יבנה שאר ימים ה"נ נפרש גבי
לינה אס לא לן יום ראשון ילין שאר
ימים^א ולעולם אין טעון לינה רק יום
א' זכר דס טמאת (וזכ"ס דף י"ז: 0) נמי
דקאמר ר' טרפון ואס זישל צו
במחלת הרגל יישל צו כל הרגל
ומפרש בגמרא אמר רבי ינאך דאמר
קרא ופנית צבקר עשאן הכמוז
כולן צקר א' היינו דלגדיי כולן זה
צוה כמו צקר א' שאס לא לן אטמול
ילין היום והדר ופנית צבקר וע"כ
כן הוא דאי לינה כל ז' אס כן מאי
קאמר שמיני רגל צפני ענמו לגבי
לינה הלל כל שאר ימים שלפניו
נמי טעונין לינה אלא ודאי יום
ראשון ושמיני טעונין לינה ולא יומא
וכן משמע צפיפרי צפרשת כל הצבור
והלכת להליך מלמד שטעונין לינה
פיי כל ג' רגלים מנין לרבות עופות
ומנחות יין ולזונה ועל"ס פנית
צבקר כל פנות שאתה פונה לא
יהא אלא מצדק ואילך ר' יהודה
לינה יכול יהא נפסח קטן טעון
לינה ת"ל ועשית פסח כו' ותכמים
אומרים הרי הם כנגלים ולזונה
שטעונים לינה משמע שאינו טעון
לינה אלא אותן לינה כלצד שאמר
הבאת קרבנו ומרבי ליה כמו לינה
דרגלים אלמא יום אחד הוא ותו
לא וא"ת דהכא ממעט פסח [קטן]
מלינה ומי גרע ממניא קרבנו צימות
החול דטעון לינה יום א' ושמא כיון
דתשלומין דראשון הוא לא צני לינה
אפילו יום אחד וא"ת דתנן (סוכה
דף מ"ג): ההלל והשמחה שמונה א"כ
ע"כ יצטרך לינה כל ז' משום שלמי
שמחה דדוקא צבנת אמרינן באלו
דברים (לעיל דף ע"ב). משמחו צבקות
נקיה ויין ישן וי"ל ישמח צבקות
שנשמחו אטמול או צשלמי צבדיו:
כל היבא דקרינא ביה אר מחוין
למחנה כו'. וא"ת כיון דאין חילוק
צין היכל לעורה למאי הלכתא איכתיב
מן המחנה דמשמע מקלת מחנה וי"ל
דעשה מיהא איכא בהיכל טפי מצעורה
דלא אשתיי מהיקשא אלא כרת:
למעטוי

דאישתרי אישתרי מאי דלא
וישאלו מן המחנה אפילו
קרא וישאלו מן המחנה אל
מחוץ למחנה תשלוחם כל היבא דקרינן
ביה אל מחוץ למחנה תשלוחם
קרין ביה וישאלו מן המחנה
בעי רב יוסף דחקו טמאי
מתים ואכלו אימורי פסח
הבא בטומאה מהו

וישאלו מן המחנה. עורה כך קבל רבי. ונ"ל דליפסח גרסי' לה כל היבא דקרינא אל מחוץ למחנה שצריך להוילאס לגמרי אף מן העורה קרינא
ציה מן המחנה היכל וכל היבא דלא

מאי קא מרבי אל האכלו ממנו נא. דחייב צבסת שני: **לא תשחט**
על חמין. דמוטר לשוחטו על חמין דמתנן [ע"א] מלוא וחמין עמו צבית
אע"ג דכבר מייעט ליה מהשבתת שאור ומבל יראה הוה אמיינא הני
מילי שלא צבשת שחיתא אכל צבשת שחיתא אכל צבשת שחיתא
למעטוי מלל תשחט: **השיר יהיה**
לכס. ציוס שחגאלו מן הגלות:
לניל הסקדש חג. כמו שאתס והגיס
לשורר צליל התקדש חג ואין לך
לילי חג להטעין שירה חוץ מלילי
פסחים על אכילתו: **לינה המקודש**
לחג. כגון פסח ראשון: **שאין מקודש**
לחג. כגון ליל אכילת פסח שני
שאינו י"ט: **לינה.** דפסח שני מייעט
אכל יום שהוא זמן עשייתו לא
מייעט והרי הוא כפסח ראשון שטעון
הלל צבשת שחיתו כדאמרן במתמיד
נשחט (לעיל דף ע"ב). ולקמן (דף ק"ה).

אמרין נביאים צביייהן תקנו להס
ציהו אומרים על כל פרק ופרק וכל
דבר חידוש: **אפשר כו'.** דכיון
דדבר מלוא הוא טעון הלל:
נוטלין אס לולביין. אגררא נכבא
דצרייתא היא הכי צפרק צמרא
(ע"ס): **לני (א).** דלימריני מכלליה
דמלוא ומוריים: **דוחה אס השבט.**
דצניי כתיב ציה צמועדו למ"ד
קרבן ה' לא הקריב צמועודים צניי
(לעיל דף ע"ג): **יחזור ועשה צמועודה.**
במתמיה. אלא מוטב דחה לגמרי: **טעון**
לינה. לילה הראשון ילין צירושלים
מיכן ואילך רשאי לדור חוץ לחומה
צמוך התמוס והיינו להליך להלה
שחוץ לחומה ולא צבימו מנכס דהא י"ט
הוא ועוד דקא צני לאיתוי עולת
ראייה: **הנאכל נשפה.** שאוכלין עליו
מלות ששה ימים ולישנא דקרא נקט
וקרא לרשה אמת ללמד על ימות
הפסח שהן רשות באכילת מלוא חוץ
מלילה הראשון צפרק צמרא (דף ק"ב):
טעון לינה. לילה אחד צמוך העיר:
מתני' לא יאכלו ממנו זבין.
דגבי טמא ננפש כתיב איש איש
דחה ואין ציבור נדחין אכל גבי
זבה אף ציבור נדחין צפרק אלו
דברים (לעיל דף ע"ב): **ואס אלו פטורין**
מכרת. דאוכל קדיש צמועודה
כדיליף צצרייתא בגמרא אכל מציאת
מקדש לא פטריהו רחמנא: ורבי
אליעזר פוטר. אף מכרת דציאת
מקדש וטעמא יליף בגמרא:
גב' וישאלו מן המחנה כו'. ות"ק
לא דריש להכי דכולהו אינטריכו
כדאמרין באלו דברים (ע"ס) לחלקם
למחנותיהם: **ונכנסו להיכל.** מקוס
שלא הותרו סס דאין סס כרבי פסח
(א) ואלו כהנים אסורין ליכנס לשם אלא
לצורך משום דכתיב(א) אל יבא בכל עת
זה שניכנס צמועודה יכול יתחייב על
ציאת מקדש צמועודה: **אפילו מקלס**
מתנה. אע"פ שאין משתלחין מכל
מחנה שכינה שהרי מותרין צעורה
טמאי מתים צבסת הבא צמועודה
משתלחין מיהא ממקלתו מן הייכל:
איכא דאמרי כו'. ורבה לקולא פשט
דאין חייבין על ציאת מקדש דהיכל:
אל מחוץ למחנה תשלוחם. היינו היכל
כדסמין ליה אשר אני שוכן צמועוד:

מחנה
להס דכתיב טמא נפש, אכל לא
מחנה
להס דכתיב טמא נפש, אכל לא

(א) [ערכין י"ג:] (ב) [לקמן
ק"ח:] (ג) [זמל דף נ"א,
ד' ס"א אמר מנח (ה) סוכה
דף מ"ו, (ו) לעיל דף
סו. כרימות דף י. צמרות
דף ג"ג, (י) ומנחות כ"ה:
ע"ש, (ח) לעיל דף סו:
[מנחות ז"ה:] (ט) [זבין
ומלרעין כ"ל:] (י) [ועי'
מוספות יומא נ"א ד"ה
דוחה, (א) [צמדנר טו,
ז] [זסס, (א) [וקרא טו,
ז] [זסס ז"ל.]

תורה אור השלם

1. אל האכלו ממנו נא
ובשל מבשל בפרס כי
אם צלי איש ראשו על
קרניו ועל קרבו.
2. לא תשחט על חמין
דם ובהי ולא ילין לבקר
ובח חג הפסח.
3. השיר יהיה לכם
כליל התקדש חג
ושמחתו לכב בדולח
בהליל לבוא בהר י' אל
צור ישראל.
4. וישלח מן המחנה
כל היבא דקרינא ביה
ואימורי פסח.
5. ששת ימים תאכל
במקום אשר יבחר יי
אלהיך בו ופנית בבקר
ודלפת לאהליך.
6. דברים טו ז
7. ששת ימים תאכל
במקום אשר יבחר יי
אלהיך בו ופנית בבקר
ודלפת לאהליך.
8. דברים טו ז
9. ויהקשר אשר יגע בכל
טמא לא יאכל פאש
ישקר והקשר כל טהור
יאכל פשר: וקרא י ז
והקשר אשר תאכל
בשר מבית השלמים
אשר ליי וקמאתו עליו
נקברתה תפיש הווא
מצייה: וקרא ז כ
צו בני ישראל
וישלו מן המחנה כל
צריע וכל זב וכל טמא
לנפש: במדבר ה ב
9. וזכר עד נקבה
תשלחו אל מחוץ
למחנה תשלוחם ולא
ישמאו את מחניהם אשר
אני שכן בתוכם:
במדבר ה ג

